

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized Thai characters, positioned above the printed name.

คนดีขอแผ่นดิน

นี่เป็นอีกปีหนึ่งที่คนไทยทั่วประเทศจะรู้สึกถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมไทย... (text continues)

ต้นเหตุของคดีผู้ต้องหา ๑๐ ปีของคดี... (text continues)

การรวมกลุ่มยึดมั่นในอุดมคติ... (text continues)

ในวันที่ ๒๕ ปี ปัญญาชนหญิงแถวหน้าอย่าง อ. สำนี... (text continues)

สำนี ใจดี หลกไม่เหล็กที่ยังคงเอกลักษณ์ของความเข้มแข็งและความอดทน

ร่างวัลเกียรติยศ

๗ ศ. เกสัชกรหญิง สำนี ใจดี

เบื้องหลังปฏิมาสารารณสุข

ทางสายกลาง ไม่ได้อยู่ตรงกลาง
แต่อยู่บนความถูกต้อง

สำลี ใจดี

รางวัลเกียรติยศ “คนดีของแผ่นดิน”

พศ.ภญ.ลำลี ใจดี

เบื้องหลังปฏิกมาสารณสุข

ย้อนหลังไปเมื่อ 40 ปีก่อน หนทางของคนเล็กๆ ที่จะลุกขึ้นต่อสู้เพื่อต่อต้านความไม่เป็นธรรมให้เป็นธรรม เพื่อเป็นปากเป็นเสียงให้กับเพื่อนร่วมสังคมยอมไม่ใช้เรื่องง่าย และยิ่งคนที่ลุกขึ้นต่อกรกับระบบหรือองค์กรเป็น “ผู้หญิง” ก็ยิ่งต้องนับว่าเป็นผู้หญิงที่มีความกล้าหาญควรบูชา อาจารย์ลำลี ใจดีจึงนับเป็นผู้หญิงพันธุ์พิเศษที่สร้างตำนานการต่อสู้ของเอ็นจีโอในยุคเริ่มต้น เป็นผู้หญิงคนเดียวกันที่เป็นทั้งอาจารย์ในระบบ และเป็นหัวหมู่ทะลวงฟัน เป็นนักสู้ที่ยืนอยู่เคียงข้างคนจน ในสมรภูมิลิทธิบัตรยา

ตำนานการต่อสู้กว่าสี่สิบปี ของ อ.ลำลี เริ่มต้นจากธรรมชาติของความเป็น “ครู” ที่ต้องการทำให้คน “ไม่รู้” ได้ “รู้” ให้คนที่เข้าใจ “ผิด” ได้เข้าใจ “ถูก” การพาลูกศิษย์ไปทำค่ายอาสาในชนบท ทำให้เธอได้พบการใช้ยาแบบผิดๆ จากความยากจน ความ

สู้ไม่ถอย เพราะชัยชนะมีขึ้นตอน

ไม่รู้ และการถูกเอาวัดเอาเปรียบจากคนผลิตและขายยา นั้นเป็นที่มาของการพาลูกศิษย์ลูกหา ก่อตั้ง “กลุ่มศึกษาปัญหายา” เพื่อให้ความรู้ที่ถูกต้องในการใช้ยากับประชาชน นำไปสู่การรณรงค์ต่อต้านการเข้ายาชุด ยาของ ยาแก้ปวด ควบคู่ไปกับการยกเลิกตำรับยาที่ไม่เหมาะสม จากกรรณรังค์ให้ความรู้ได้พัฒนาเป็นการต่อสู้ในเชิงนโยบาย ผลักดันให้เกิดระบบสุขภาพถ้วนหน้า ผลักดันยาสมุนไพรเข้าสู่บัญชียาหลักแห่งชาติ ต่อสู้เพื่อฟื้นฟูการแพทย์แผนไทย การนวดไทย ซึ่งหายไปจากระบบให้กลับคืนมาเป็นที่พึ่งและทางเลือกในการรักษาโรคโดยไม่ใช้ยา เปิดโปงการทุจริตยา 1,400 ล้านบาท และอีกมากมายนับไม่ถ้วน

เพราะความยึดมั่นในอุดมคติแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม ปฏิปทาที่เปี่ยมล้นด้วยคุณธรรมและจริยธรรมแห่งวิชาชีพครู อ.สำลี จึงเป็นทั้งเภสัชกรและครูในอุดมคติ ยิ่งเมื่อได้เชื่อมโยงอุดมคติแห่งวิชาชีพเข้ากับอุดมการณ์เพื่อชาติและประชาชน ก็ยิ่งทำให้การต่อสู้ของเธอเต็มเปี่ยมไปด้วยพลังและมีชัยชนะอย่างต่อเนื่อง

ในวัย 69 ปี ปัญญาชนหญิงแถวหน้าอย่าง อ.สำลี ยังคงทำงานวันละ 12 ชั่วโมง ด้วยความยึดมั่นแน่วแน่ในอุดมการณ์และความเชื่อที่ว่า คนเราเกิดมาเพื่อมีหน้าที่ทำหน้าที่ให้ถูกต้อง

สำลี ใจดี ดอกไม้เหล็กที่ยังคงเอกลักษณ์ของความเข้มแข็งและงดงามตลอดกาล

ไม่แพ้ ถ้าตัวเราไม่แพ้

งานคุ้มครองผู้บริโภค คือ
การถ่วงดุลให้เท่ากับลัทธิบริโภคนิยม

อาจารย์สำลี ใจดี คนดีของแผ่นดิน

ในวงการเภสัชศาสตร์ของประเทศไทย ผู้ที่มีบทบาทโดดเด่นที่สุดในอดีตคือ ดร.ตัว ลพานุกรม อดีตนายกอธิบดีทางเภสัชศาสตร์จากเยอรมนี หนึ่งในคณะผู้ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ผู้วางรากฐานวิชาการเภสัชศาสตร์ และงานด้านเภสัชกรรมในประเทศไทย

หลังจาก ดร.ตัว ลพานุกรม แล้ว บุคลากรในวงการเภสัชศาสตร์ที่มีบทบาทสร้างคุณูปการแก่ประชาชนคนไทยที่โดดเด่นที่สุดจนถึงปัจจุบัน คือ อาจารย์สำลี ใจดี ลูกชาวบ้านจากจังหวัดสุพรรณบุรี

นอกจากทุ่มเทให้แก่การสอนหนังสือแก่ลูกศิษย์ตามหน้าที่ของครูที่ดีแล้ว เวลาแทบทั้งหมดในชีวิต อาจารย์สำลี

ได้ลืมหินให้แก่อุดมการณ์การนำวิชาเกษตรศาสตร์ไปปรับใช้สังคม ให้ประชาชนคนไทยได้ใช้ยาซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่อย่างถูกต้อง และเหมาะสม ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบหรือถูกหลอกลวงโดยบุคคล และระบบที่ฉ้อฉล

จากพื้นเพที่เป็นลูกหลานชาวนา เรียนจบชั้น ม.6 สมัยก่อนจากโรงเรียนวัดใกล้บ้าน ก่อนเข้ามาเรียนต่อแถว ผังธนบุรี เมื่อศึกษาในมหาวิทยาลัยแล้วก็ยังออกไปล้มผีชนบท จากการออกค่ายอาสาพัฒนาหลายครั้ง ทำให้อาจารย์สำลีสู้ซึ่งถึงปัญหาของคนยากจนซึ่งยังมีอยู่เต็มแผ่นดิน และรู้ว่าการต่อสู้กับความโลภของธุรกิจยา จะทำโดยลำพังไม่ได้ หลัง 14 ตุลาคม 2516 ไม่นานอาจารย์สำลีสั่งก่อตั้ง “กลุ่มศึกษาปัญหายา” ทำงานเพื่ออุดมการณ์อย่าง “กัดติด” ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน โดยแตกแขนงขยายภารกิจเพิ่มเป็นหลายองค์กร เช่น มูลนิธิ-สาธารณชนกับการพัฒนา มูลนิธิพัฒนาการแพทย์แผนไทยและมูลนิธิเภสัชศาสตร์เพื่อสังคม เป็นต้น

ด้วยการหมั่นกำลังเป็นองค์กร ทำให้บรรดาเพื่อนพ้อง-น้องพี่ และลูกศิษย์ลูกหาของอาจารย์สำลี กลายเป็น “กองทัพหมอ ยา” ที่เข้มแข็ง สามารถสร้างผลงานได้มากมาย เช่น การต่อสู้ จนสามารถยกเลิกสูตรยา “เอพีซี” ได้เป็นผลสำเร็จ การตีกรอบ การขายเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน ไม่ให้โฆษณาตามใจชอบ จนผู้โฆษณาต้องตกเป็นทาส ต่อมาได้ขยายขอบเขตการทำงาน

ออกไปต่อสู้กับอิทธิพลของสหรัฐอเมริกาที่บีบบังคับให้ไทยต้อง แกกกฎหมายสิทธิบัตร โดยยื่นไว้ได้หลายปี และทำให้สหรัฐไม่สามารถทำตามโลกจริตได้ตามอำเภอใจ โดยยังไม่สามารถเพิ่ม การเอารัดเอาเปรียบด้วยการบังคับให้รับ “ทริปส์พลัส” (TRIPS plus) จนทุกวันนี้ ทั้งยังสามารถ “แก้ลำ” ด้วยการผลักดันอย่างต่อเนื่องจนกระทรวงสาธารณสุขตัดสินใจทำซีแอลยาถึง 7 ตัว จนเป็นข่าวโด่งดังสะเทือนไปทั่วโลก

คู่ขนานกับการต่อสู้ในเวทีต่างๆ อาจารย์สำลีได้สร้าง ความเข้มแข็งให้แก่คนไทย ด้วยการฟื้นฟูการนวดไทยอย่างเป็น ระบบจากการทำงานกับคนปกติ ปัจจุบันอาจารย์สำลีกำลัง พัฒนาการนวดไทยให้แก่ผู้พิการทางสายตาสวยงามอย่างเอาจริงเอาจัง รวมทั้งผลักดันจน สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) รับผิดชอบโครงการไม้เท้าขาวไปขยายผล เพื่อให้คนตาบอดทั่วประเทศ สามารถออกมา ลู่สังคม ได้เหมือนในประเทศที่เจริญแล้ว ทั้งหลาย

ด้วยปณิธานอันแน่วแน่ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ปราศจากผลประโยชน์ส่วนตัวแอบแฝง และด้วยท่าทีที่ “จริงจัง” จนบางครั้งหรือบ่อยครั้งถึงขั้น “ดูดัน” ทำให้งานของอาจารย์ สำลีสืบประสบความสำเร็จจำนวนมาก รวมทั้งสามารถขยายฐานอัน เข้มแข็งออกไปได้อย่างต่อเนื่อง ที่สำคัญคือสามารถสร้างความ ยั่งยืนด้วยการสร้างเพื่อนร่วมอุดมการณ์ได้เป็นกลุ่มเป็นก้อน

โดยเติบโตอย่าง “ช้าช้าแต่อย่างยืน”

ด้วยบุคลิกที่ “ดูดน” ทำให้ประชันพาทันครันคร้าม แต่กับบรรดาลูกศิษย์และเพื่อนร่วมอุดมการณ์ บุคลิกดังกล่าวนี้ นอกจากไม่ผลักให้คนรอบข้างพาทันหลักห่าง ยังกลับกลายเป็นเหมือน “ธงนำ” แห่งการทำงานที่บ่อยครั้ง ต้องใช้ป็นยุทธวิธีของการต่อสู้ เพื่อนร่วมอุดมการณ์ไม่มีใครหลักห่างเพราะรู้ว่า แท้จริงแล้ว อาจารย์สำลี “ใจดี” สมนามสกุลของท่าน

ในด้านชีวิตส่วนตัว อาจารย์สำลี ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ตามที่พ่อแม่สั่งสอนมาแต่เล็กแต่น้อย นอกจากแบ่งเด็กแล้ว อาจารย์สำลีไม่เคยใช้เครื่องสำอางอื่น สมัยก่อนอาจารย์สำลี เคยเข้าร้านทำผมเพื่อตัดผมบ้าง ปัจจุบันอาจารย์ให้พี่น้องช่วยตัดผมให้ที่บ้าน

ความจริง ความสวยงามกับผู้หญิงเป็นของคู่กัน แต่วัตรปฏิบัติของอาจารย์สำลีสะท้อนถึงความเชื่อมั่นในคติที่ว่า “คนงามงามที่ใจไชไบนหน้า” และความมั่นคงแน่วแนในอุดมคติของความพอเพียงที่สอนและปฏิบัติกันสืบมาแต่ครั้งบรรพบุรุษของอาจารย์สำลี

คำสอนของแม่ที่ให้สำนึกในบุญคุณของแผ่นดิน และคำสอนที่ให้เอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น เช่น พิษผลในท้องไร่ท้องนานั้น แม่สอนว่า “นกกินเป็นบุญ คนกินเป็นทาน” เพราะนกมิใช่ศัตรู แต่เป็นสัตว์ที่มีบุญคุณในระบบนิเวศเหล่านี้ล้วนเป็นคำสอนที่ฝังแน่น

อยู่ในส่วนลึกของจิตใจก่อตัวเป็นอุดมคติในตัวอาจารย์สำลี และยังไม่ไปถึงเพื่อนร่วมอุดมการณ์หลายคนของอาจารย์สำลีให้มุ่งมั่นใช้ชีวิตเพื่อส่วนรวมอย่างเต็มที่ และใช้ชีวิตส่วนตัวอย่างสมณะและพอเพียง

อาจารย์สำลีจึงเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับรางวัล “คนดีของแผ่นดิน” ซึ่งยึดถืออุดมคติคือ “ทำหน้าที่เต็มกำลัง ตั้งมั่นสุจริต ใช้ชีวิตพอเพียง” อย่างแท้จริง

(คำกล่าวของ นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์ กล้วยานมิตรของ อ.สำลี ใจดี เนื่องในโอกาสการประกาศรางวัลคนดีของแผ่นดิน ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2554)

สำลี ใจดี คนดีของแผ่นดิน

คน	คันคน	คนกล้า	ทำคนสู้
ดี	มีอยู่	ประจักษ์ผล	คนโตโตเด่น
ของ	นคร	ธนบุรี	ที่ป่าเพ็ญ
แผ่นดิน	เห็น	จิตปัญญา	ทำอธรรม

สำ	คัญคือ	ศรัทธา	พามุ่งมั่น
ลี	ลาล้น	เพื่อคนยาก	ฝากให้ฝัน
ใจ	เฮอสูง	เทียบเทียบฟ้า	ฝ่าประจัญ
ดี	นิรันดร	เพื่อประชา	ถาวรกาล

ด้วยความเคารพ
รศ.ภก.ดร.วิทยา กุลสมบูรณ์

